

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

UFD	
1 - APR 2005	
IS	Arkiv
200308693 58	011

Høring - BIBSYS framtidig organisering og oppgaver

Høgskolen i Hedmark (HH) ble del av samarbeidsprosjektet BIBSYS for ca 10 år siden. Bibliotekets brukere opplevde det som et betydelig framskritt å få tilgang til en så stor mengde katalogdata fra ulike institusjoner. Overgangen til BIBSYS betydde en klar verdiøkning av bibliotekets tjenester. I løpet av denne 10-års periode har teknologi og samfunn gjennomgått vesentlige endringer. De senere årene har ikke BIBSYS i tilstrekkelig grad klart å utvikle den funksjonalitet som vi ønsker for våre brukere. HH mener derfor det er på tide at det gjøres en evaluering av BIBSYS organisering og oppgaver.

HH støtter intensjonene i utredningen som presenterer mange viktige og gode forslag til tiltak. Vi har følgende kommentarer til deler av utredningen og enkelte av forslagene.

Rapporten gir en god beskrivelse av *endrede rammebetingelser og utviklingstrekk* i høyere utdanning og hva dette betyr av krevende utfordringer og omstillinger for bibliotekene. BIBSYS beskrives som en svært demokratisk organisasjon og et stort dugnadsprosjekt fra universitet- og høgskolene. Det er gjort en grundig *evaluering av BIBSYS*. Rapporten inneholder forslag om endringer for å forbedre biblioteksystemet både for sluttbruker og bibliotekansatt. Den peker ut følgende hovedutfordringer:

Modernisering

De siste årene har vi sett at BIBSYS på flere områder ikke har kunnet tilby like god funksjonalitet for brukerne som det enkelte andre biblioteksystemer kan. Forslaget om å foreta en vurdering av fordeler og ulemper ved å skifte ut nåværende basissystem med et nytt, ser vi på som viktig. Dagens system er egenutviklet og sjøl små endringer er ressurskrevende å gjøre. Det er behov for endring til et basissystem basert på moderne programmeringsprinsipper.

Integrasjon mot andre systemer

Det er behov for enklere integrasjon mot andre datasystemer som er i bruk på institusjonene. BIBSYS er basert på egne standarder for registrering av data med en rekke brukerinitierte spesialløsninger. Brukermedvirkning med dagens BIBSYS oppleves som god, og den er skreddersydd for våre behov. Men vi ønsker ikke "skreddersøm" i så stor grad at det hindrer nødvendig og ønskelig integrasjon mot andre systemer.

HH ønsker at BIBSYS i framtida i større grad tar rollen som integrator og tilrettelegger av tjenester fra ulike kilder og leverandører. Det bør spesielt vektlegges å få til samsøking mot nordiske og internasjonale databaser.

Organisering og styring

Utvalget legger vekt på at det må etableres en beslutningsstruktur som gjør organisasjonen mer handlings- og endringsorientert. HH opplever at det i dagens BIBSYS tar lang tid å få gjennom nødvendige endringer. Vi ser derfor klart behovet for en organisasjon med en raskere beslutningsstruktur.

Evalueringen viser også at BIBSYS bør organiseres slik at det finnes økonomisk handlingsrom for å kjøpe kommersielle produkter i tillegg til egenutviklede løsninger:

"Det er utvalgets vurdering at Utdannings- og forskningsdepartementet bør stå som eier av BIBSYS som aksjeselskap. Utvalget har lagt til grunn at BIBSYS er en viktig nasjonal infrastruktur for forskning og høyere utdanning som felles biblioteksystem for universitets- og høyskolesektoren".

Vektleggingen av BIBSYS som en viktig nasjonal infrastruktur for forskning og høyere utdanning, mener vi er svært viktig. Hvis BIBSYS omdannes til aksjeselskap, støtter HH utvalgets vurdering i at selskapet bør eies i sin helhet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Det må i tillegg vurderes hvilken innflytelse Kirke- og kulturdepartementet skal ha. Vi synes det er vanskelig å ta stilling til om aksjeselskap bør velges som organisasjonsform ut fra det som framgår av rapporten. Hva har for eksempel, kort oppsummert, en slik organisasjonsendring betydd for UNINETT og for NSD? Videre er vi usikker på hvordan brukerinnflytelsen kan ivaretas innenfor et aksjeselskap. I denne forbindelse vil vi også peke på den verdiøkning som "Bibsys-bibliotekene" tilfører BIBSYS i form av katalogdata, emneportalarbeid etc.

Videre anbefaler utvalget:

"Styret bør sammensettes ut fra bred kompetanse, ikke ut fra representativitet".

HH går her ut fra at *bred kompetanse* også inkluderer bibliotekfaglig kompetanse.

Hvordan ivareta verdifulle sider av eksisterende struktur i en endringsprosess?

Overgangen til BIBSYS innebar i sin tid et kompetanseløft for vårt personale med omfattende kursdeltakelse. Våre ansatte deltar i referansegrupper, arbeidsgrupper og BIBSYS råd. Informasjonsflyten og nettverksbyggingen gjennom denne deltakelsen er verdifull, og det bør skisseres alternative arbeidsmåter for at dette ivaretas under en annen organisering.

BIBSYS personale vil få endrede tilsetningsforhold ved en overgang fra forvaltningsbedrift til et statsaksjeselskap. HH opplever i dag et fint samarbeid med et kompetent personale i BIBSYS, og vi er opptatt av at personalet gis tilsvarende gode ansettelsesforhold i en mulig ny organisering. Strategiske valg om større grad av innkjøp i stedet for egen utvikling av programkomponenter setter til en viss grad nye krav til BIBSYSpersonalets kompetanse.

Hvilke påvirkningsmuligheter får vi som brukere ved større andel av kommersielle produkter? Dette skulle vi ønske var noe bedre belyst.

Med vennlig hilsen

Pål E Dietrichs

Pål Dietrichs
Konst. adm. direktør

Britt Elise Hjortnes Wold
Britt Elise Hjortnes Wold
hovedbibliotekar